

۱- الف) برای موضوع متن شماره امثال دیگری ارائه کنید.

انسان ها نواحی انسانی را در بستر محیط طبیعی ایجاد می کنند. مثلا ناحیه صنعتی بین تهران و کرج .

ب) تصاویر متن شماره ۲ را تفسیر کنید و بگوئید شرایط طبیعی هر ناحیه چگونه بر فعالیت های انسان تأثیر گذاشته است.

فضای جغرافیایی بر چگونگی فعالیت های انسان اثر دارد. مثلا در ایران به دلیل گسترش بیابان ها در آینده می توان از انرژی خورشیدی ، برق تولید کرد و حتی بتوان برق به دیگر کشورها صادر کرد ولی این امکان برای کشورهای اروپایی امکان پذیر نیست.

۲- الف) در متن شماره ۳ بریده روزنامه ها را بخوانید و چند مورد از مبادلات و روابط اقتصادی نواحی را توضیح دهید.

مثال اول: بین ایران و زاین ارتباط اقتصادی نزدیکی وجود دارد و ایران نفت خود را به این کشور صادر می کند.

مثال دوم: در پیمان کیوتو کشورهای عضو پیمانی را امضا کرده اند و برای جلوگیری از ورود گازهای گلخانه ای باید تلاش کنند.

مثال سوم: بین کشورهای اتحادیه اروپا با دیگر کشورهای نفت خیز ارتباط وجود دارد و این کشورها روزانه بیش از یک میلیارد دلار برای واردات نفت و گاز هزینه می کنند.

ب) آیا در گذشته های دور نیز نواحی از نظر اقتصادی با یکدیگر در ارتباط بوده اند؟

در گذشته های دور نواحی اقتصادی با یکدیگر مانند امروز در ارتباط نبودند به دلیل ضعیف بودن ارتباطات بین نواحی.

پ) آیا کنش متقابل و وابستگی نواحی در جهان امروز نسبت به گذشته شدت بیشتری یافته است؟ چرا؟

کنش متقابل و وابستگی نواحی در جهان امروز به دلیل گسترش ارتباطات و افزایش نیازهای انسان بیشتر شده است.

۳- با توجه به دانسته های خود از پایه نهم، بگویند تغییر در یک ناحیه طبیعی - مانند جنگل های بارانی آمازون - چه تأثیری بر سایر نواحی دارد.

تخریب ناحیه جنگل های بارانی آمازون تأثیرات زیادی بر دیگر نواحی دارد. یکی از پیامدهای تخریب این جنگل ها افزایش دمای کره زمین است.

۴- الف) با مشاهده نقشه های طبیعی یک اطلس، توضیح دهید که احداث راه آهن در افغانستان و نپال دشوارتر است یا آلمان و فرانسه. چرا؟

احداث راه آهن در افغانستان و نپال به دلیل کوهستانی بودن این دو کشور کار بسیار مشکلی است ولی در آلمان و فرانسه به دلیل آن که بیشتر وسعتشان دشت ها می باشند احداث راه آهن کار آسان تری است.

ب) با توجه به این موضوع، از تأثیر نواحی طبیعی بر فعالیتهای انسانی چه برداشتی دارید؟
۵-الف) با مطالعه متن (۴) چه نکاتی را دریافتید؟ ب) تصمیم های حکومتی ممکن است موجب حفظ، تغییر یا تخریب نواحی طبیعی و انسانی شود. برای هر یک، مثالی ارائه کنید.

حکومت ها و تصمیم گیری های سیاسی به شدت بر نواحی تأثیر می گذارند. تصمیم گیری حکومت ها موجب حفظ، تغییر یا تخریب نواحی طبیعی و انسانی می شود. مثلاً احداث سد های متعدد توسط دولت در ایران در طول چند دهه اخیر موجب ایجاد مشکلات فراوانی شده است و یا احداث صنایع فولاد در داخل کشور موجب خشک شدن رودها و دریاچه ها و تالاب ها شده اند و این فعالیت ها موجب تخریب نواحی طبیعی شده اند.

فعالیت صفحه ۱۷

۱- الف) در نقشه شماره (۱) استان های سیستان و بلوچستان، کرمان و خراسان جنوبی چگونه از هم جدا شده اند؟

این سه استان به وسیله مرزهای داخلی (مرز استان ها) از هم جدا شده اند.

ب) کدام ناحیه طبیعی در این سه استان گسترده شده است؟
بیابان لوت در هر سه استان قرار دارد.

۲- الف) در نقشه شماره (۲) کشورهای افغانستان و پاکستان چگونه از هم جدا شده اند؟

این دو کشور به وسیله مرزهای بین المللی از هم جدا شده اند.

ب) کدام ناحیه انسانی در هر دو کشور گسترده شده است؟
 ناحیه انسانی پشتون ها در هر دو کشور افغانستان و پاکستان قرار دارند.

فعالیت صفحه ۱۸

به نظر شما، آیامی توانیم قاره ها (مثلاً قاره آسیا یا آفریقا) را یک ناحیه بدانیم؟ چرا؟

دلیل بیاورید و پاسخ خود را توضیح دهید.

اگر معیارهای طبیعی انتخاب کنیم قاره ها ناحیه محسوب نمی شوند. قاره ها یکپارچه نیستند و از نظر اقلیم و خاک و ویژگی های انسانی دارای وحدت و همگونی نسبی نمی باشند. ولی بر اساس بعضی از معیارهای اقتصادی می توان آنها را ناحیه به حساب آورد. مثلاً آفریقا به دلیل عقب ماندگی اقتصادی که در همه قاره تقریباً مشاهده می شود می توان یک ناحیه عقب مانده به حساب آورد.

مهارت های جغرافیایی صفحه ۱۸

نقشه خوانی / تفسیر نقشه

۱- الف) با استفاده از یک اطلس و مشاهده موقعیت نسبی کشور

سوئیس و کشورهای مجاور آن، توضیح دهید چرا در سوئیس چهار ناحیه زبانی وجود دارد.

راهنما
 آلمانی
 فرانسه
 ایتالیایی
 رومانس

باتوجه به نقشه متوجه می شویم که سوییس در بین چهار کشور آلمان (شمال سوییس)، فرانسه (در غرب سوییس)، ایتالیا (در جنوب سوییس) و رومانی (در شرق سوییس) قرار دارد و این چهار کشور دارای زبان های آلمانی، فرانسوی، ایتالیایی و رومانس می باشند و کشور سوییس کشور کوچکی است در بین این چهار کشور و با توجه به موقعیت جغرافیایی چهار کشور همسایه سوییس در شمال و مرکز کشور سوییس، زبان آلمانی و در غرب، زبان فرانسوی و در جنوب، زبان ایتالیایی و در شرق، زبان رومانسی وجود دارد.

ب) با بررسی نقشه های اتا ۷ درس اول، درباره وسعت و مرزهای نواحی چه می فهمید؟ توضیح دهید.

وسعت نواحی باهم بسیار متفاوت هستند. بعضی از نواحی پهناورند و بعضی از نواحی وسعت کمی دارند. مثلاً ناحیه بارشی داخلی بسیار وسیع تر از ناحیه بارشی هزر غربی است.

مرزها هم بسیار باهم متفاوتند. بعضی از مرزها، مرزهای انسانی هستند مانند مرز قومیت ها در افغانستان، مرز نواحی زبانی در سوییس، مرز نواحی صنعتی در اروپا و مرز نواحی دینی در هندو بعضی از مرزها، مرزهای طبیعی هستند مانند مرز زیست بوم جنگل های تایگا و جنگل های استوایی، مرز بین انواع خاک در کانادا و مرز نواحی بارشی در ایران

۲- همفکری کنید و با مراجعه به یک اطلس، دست کم دو نمونه مرزهای نواحی طبیعی را که با مرزهای اداری و سیاسی (در ایران یا جهان) منطبق نیستند، مشخص و در کلاس بیان کنید.

نمونه اول:مرزصحرای بزرگ آفریقا بانواحی سیاسی منطبق نیست و در بیش از ۱۰کشورآفریقای شمالی قراردارد.

نمونه دوم:مرزجنگل های استوایی با نواحی سیاسی منطبق نیست و این جنگل ها درکشورهایی مانند برزیل و اندونزی و کنگو قرار دارند.

نمونه سوم:مرزنواحی قوم پشتون که دردوکشورافغانستان و پاکستان قرار دارد.

نمونه چهارم:مرزیابان لوت با مرز استان ها منطبق نیست و دراستان های خراسان جنوبی و کرمان و سیستان و بلوچستان قرار دارند.